

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 670/2025-68

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletej sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Mgr. Renátou Dobrovodskou, advokátkou, Rožňavská 22, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava II v konaní sp. zn. B3-37P/87/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 27. októbra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B3-37P/87/2023. Žiadajú o priznanie finančného zadosťučinenia každej v sume 6 000 eur a náhrady trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 670/2025-25 z 13. novembra 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľiek podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

3. Okresný súd Bratislava III rozsudkom sp. zn. 39P/176/2021 z 29. septembra 2022 zveril maloletú sťažovateľku do osobnej starostlivosti matky (sťažovateľky), otcovi upravil styk s maloletou a uložil mu povinnosť platiť výživné. Konanie o výkon tohto rozhodnutia na návrh otca je vedené na mestskom súde pod sp. zn. 37Em/3/2024. Uznesením z 28. apríla 2025 súd právoplatne nariadil výkon rozhodnutia. Sťažovateľka v máji 2025 požiadala o odklad výkonu rozhodnutia, o ktorom dosiaľ súd nerozhodol.

4. V napadnutom konaní o úpravu rodičovských práv a povinností, ktoré začalo 26. mája 2023 doručením návrhu súdu, sa otec domáha zmeny aktuálneho režimu styku a platenia výživného. Mestský súd v júli 2023 rozhodol o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Lučenec, ktorému vec postúpil. Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 464/2023 z 29. februára 2024 rozhodol, že v konaniach týkajúcich sa maloletej sťažovateľky je miestne príslušný mestský súd. Mestský súd po vrátení veci v apríli 2024 vyzval sťažovateľku na vyjadrenie k návrhu a maloletej sťažovateľke ustanovil kolízneho opatrovníka. Sťažovateľka sa v máji 2024 vyjadrila a navrhla znalecké dokazovanie. V júli 2024 otec vyjadril nesúhlas so znaleckým dokazovaním. Pojednávanie nariadené na september 2024 bolo odročené na žiadosť otca. Ďalšie pojednávanie bolo odročené na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľky. Prvé a dosiaľ jediné pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 5. novembra 2024, na ktorom súd nariadil znalecké dokazovanie a poveril znalca vypracovaním posudku. V novembri a decembri 2024 účastníci doručili otázky pre znalca. V marci 2025 bol spis doručený znalcovi. Vo februári, máji a auguste 2025 sťažovateľka podala žiadosti o spojenie vecí, a to konaní o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej sťažovateľke, ktoré sú vedené na mestskom súde pod sp. zn. B3-37P/87/2023 (napadnuté konanie, pozn.) a sp. zn. 40P/76/2024 (konanie o návrhu sťažovateľky na zmenu úpravy styku otca s maloletou). V máji a decembri 2025 znalec avizoval nespoluprácu otca pri znaleckom dokazovaní. V júli a októbri 2025 súd opakovane vyzval otca, aby sa dostavil ku znalcovi, a uložil mu aj poriadkovú pokutu. V decembri 2025 znalec predložil vypracovaný znalecký posudok. V januári 2026 súd rozhodoval o námietke zaujatosti otca aj sťažovateľky podanej proti znalcovi. V marci 2026 súd uznesením spojil napadnuté konanie s konaním sp. zn. 40P/76/2024 na spoločné konanie (uznesenie právoplatné 8. apríla 2026). Pojednávanie nariadené na apríl 2026 súd odročil na 13. máj 2026 z dôvodu na strane znalca.

III.

Argumentácia sťažovateľiek

5. Podľa sťažovateľiek dĺžka napadnutého konania nebola závislá od právnej náročnosti veci. V prípade rodinnoprávnej agendy sa vždy apeluje na rýchlosť konania, ktoré je v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Sťažovateľka zapríčinila odôvodnene len jedno odročenie pojednávania. Od pojednávania vykonaného v novembri 2024 sa v napadnutom konaní neuskutočnili žiadne ďalšie procesné úkony a súd nepristúpil ani k spojeniu vecí v zmysle žiadostí podaných sťažovateľkou. Znalecké dokazovanie prebiehajúce výlučne v konaní sp. zn. 40P/76/2024 súd v napadnutom konaní takmer ignoruje. Napadnuté konanie je neprijateľne pozastavené bez akéhokoľvek adekvátneho odôvodnenia, čo vedie k neospravedliteľným prieťahom.

V súčasnosti neexistuje žiadna skutková ani právna okolnosť, ktorá by predstavovala prekážku konať vo veci.

IV.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Mestský súd nepovažuje ústavnú sťažnosť za dôvodnú. V danej veci bola miestna príslušnosť prenesená na Okresný súd Lučenec, keďže na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17P/72/2023 bolo vedené konanie týkajúce sa maloletej sťažovateľky iniciované sťažovateľkou (aktuálne už vedené na mestskom súde pod sp. zn. 40P/76/2024). Vo veci sp. zn. 40P/76/2024 bolo uznesením súdu z 5. novembra 2024 nariadené znalecké dokazovanie a znalcovi súd uložil lehotu 120 dní na podanie znaleckého posudku aj s poukazom na nedostatočný počet zapísaných znalcov. Uznesením z 15. januára 2025 súd rozhodol s poukazom na podanie otca maloletej aj sťažovateľky, že poverený znalec nie je vylúčený z vykonávania znaleckých úkonov. Otec maloletej sťažovateľky sa na prvé vyšetrenie u znalca nedostavil z dôvodu, že na ústavnom súde je vedené konanie sp. zn. I. ÚS 369/2025 o jeho sťažnosti proti nariadenému znaleckému dokazovaniu. Po skončení označeného konania súd v júli 2025 vyzval otca, aby sa dostavil k súdnemu znalcovi. Keďže otec tak neurobil ani na výzvu súdu, čím sťažil konanie súdu, súd uložil otcovi poriadkovú pokutu 500 eur s tým, že otca poučil aj o možnosti jeho predvedenia.

7. S poukazom na uvedené bolo isté zdržanie v konaní spôsobené procesnými dôvodmi vyvolanými sporom o miestnu príslušnosť. Súd následne vykonával procesné úkony smerujúce ku skončeniu konania, pričom tieto boli vykonávané účelne a v primeraných lehotách s ohľadom na vzniknutú procesnú situáciu (vedené početné poručenské konania týkajúce sa maloletej na návrhy oboch rodičov a konanie o výkon rozhodnutia, hlboký rodičovský konflikt a dlhodobá nerealizácia styku a kontaktu otca a maloletej, čo aktuálne medzi účastníkmi vedie aj ku konfliktu ohľadne kolízneho opatrovníka). Súd poukázal na odôvodnenie uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 144/2021-24 zo 16. februára 2021, v ktorom ústavný súd vo vzťahu k významu sporu skonštatoval, že tento (obdobne ako v predmetnej sťažnostnej veci) vyplýva z možnosti realizácie vzťahu druhého rodiča s maloletým dieťaťom, pričom v danom prípade však primárne nejde o záujem na tom, aby bola vec čo najskôr právoplatne skončená, ale predovšetkým na tom, aby počas celého štádia rodičovského konfliktu, ktorý môže presahovať rámec viacerých konaní, orgány súdnej moci konali tak, aby sa vzťah rodiča s maloletým dieťaťom realizoval v súlade so záujmom dieťaťa.

8. Mestský súd v danej veci priebežne koná, avšak samotné správanie účastníkov konania a ich vzájomný konflikt, ktorý sa pretavil do stavu, že sa dlhodobo nerealizuje styk otca s maloletou sťažovateľkou, spôsobili celkovú dĺžku konania. Na celkovú dĺžku predmetného konania mal zásadný vplyv jednak rodičovský konflikt, ktorý sa preniesol do vzťahu otca a maloletej sťažovateľky a tento treba reparať zo strany súdu a z toho plynúci časový aspekt, ako aj správanie samotných účastníkov konania (keď aktuálne je na mestskom súde vedených sedem neskončených vecí týkajúcich sa maloletej sťažovateľky: sp. zn. B3-37P/87/2023 o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na návrh otca; sp. zn. 37Em/3/2024 o výkon rozhodnutia; sp. zn. 40P/64/2024 o nariadenie neodkladného opatrenia a o uloženie informačnej povinnosti; sp. zn. 40P/76/2024 o zmenu úpravy styku na návrh sťažovateľky, v ktorom je nariadené znalecké dokazovanie; sp. zn. 40P/121/2025 o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh sťažovateľky, čo sa týka obmedzenia rozsahu styku a zníženia výživného; sp. zn.

40P/131/2025 o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh sťažovateľky o uloženie výchovného opatrenia; sp. zn. 40P/132/2025 o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh sťažovateľky o uloženie výchovného opatrenia). Aktuálne vykonáva mestský súd úkony súvisiace s vysporiadávaním sa s početnými návrhmi účastníkov konania, napr. na ustanovenie nového kolízneho opatrovníka a na spojenie vecí, keď účastníci sa navzájom obviňujú z uvádzania nepravdivých informácií vo svojich početných a obsiahlych podaniach. Prioritou však v konaní zostáva zistenie skutočného stavu vecí – t. j. zrealizovanie znaleckého dokazovania, ktoré bude podkladom pre rozhodnutie vo veci samej.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

10. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

11. ESLP pri poskytovaní ochrany práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uplatňuje kritérium významu vecí z pohľadu sťažovateľa a v tejto súvislosti diferencuje posudzovanie primeranosti plynulosti konania do troch skupín; ide o konania vyžadujúce primeranú rýchlosť, osobitnú rýchlosť alebo výnimočnú rýchlosť (m. m. III. ÚS 254/2015, III. ÚS 181/2011).

12. Ústavný súd pri posudzovaní napadnutého konania vychádzal z kritéria výnimočnej rýchlosti požadovanej v prípadoch konaní o rodičovských právach, medzi ktoré nepochybne patrí aj konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, úpravu styku a určenie výživného na maloleté dieťa. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti hodnotil a prisúdil význam plynutia lehoty vo vývoji dieťaťa z hľadiska budovania citových väzieb k osobám, v ktorých výchove a starostlivosti sa nachádza, ako aj k osobám, s ktorými je alebo nie je v pravidelnom kontakte (pozri II. ÚS 35/01). Judikatúra ústavného súdu tak zdôrazňuje špecifickú povahu konaní týkajúcich sa rodičovských práv vyžadujúcich si prístup s osobitnou starostlivosťou (napr. III. ÚS 254/2015).

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

14. Predmet napadnutého konania, ktorým je návrh otca na zmenu úpravy práv a povinností k maloletej sťažovateľke, tvorí bežnú a štandardnú agendu rozhodovania všeobecných súdov, teda nie je po právnej stránke zložitý. Konanie však vykazuje vyššiu mieru skutkovej zložitosti, ktorá je daná existenciou hlbokého rodičovského konfliktu, v dôsledku ktorého sa dlhodobo nerealizuje styk otca s maloletou sťažovateľkou. Súd na návrh sťažovateľky nariadil znalecké dokazovanie, ktoré podstatne sťažil otec tým, že sa neustanovil ku znalcovi. Okrem napadnutého konania prebiehajú na mestskom súde ďalšie súdne konania iniciované prevažne sťažovateľkou, ktorých predmetom sú súvisiace nároky účastníkov napadnutého konania (návrh matky na zmenu úpravy styku otca s maloletou, návrh na výkon rozhodnutia, návrhy na neodkladné opatrenie a pod.).

15. Pri hodnotení správania sťažovateľiek ústavný súd zohľadnil už uvedený vzájomný konfliktný vzťah medzi rodičmi, početné konania prebiehajúce na mestskom súde iniciované sťažovateľkou v jej rodinnoprávnej veci, ako aj početné a rozsiahle podania, ktoré sú súčasťou spisového materiálu (napr. podania na č. l. 152 – 194 a č. l. 282 – 320).

16. Vo vzťahu k významu napadnutého konania pre sťažovateľky ústavný súd akcentuje, že predmetom napadnutého konania je návrh otca (bývajúceho v Bratislave) na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej sťažovateľke, ktorý podal na mestskom súde po tom, keď sa sťažovateľka spolu s maloletou v marci 2023 presťahovali z Bernolákova do obce neďaleko Lučenca (Halič), čo mu podstatne sťažilo možnosť realizácie styku s maloletou. Sťažovateľka krátko po tom (v marci 2023) podala na Okresnom súde Lučenec návrh na zmenu úpravy styku otca s maloletou, ktorým žiadala jeho obmedzenie oproti úprave v rozsudku z 29. septembra 2022 (konanie aktuálne vedené na mestskom súde pod sp. zn. 40P/76/2024). Napriek uzavretiu rodičovskej dohody sa styk otca s maloletou nerealizuje od júna 2023, mestský súd preto v apríli 2025 právoplatne nariadil výkon tohto rozsudku. Právna neistota o otázke tvoriacej predmet napadnutého konania, ktorým je úprava výkonu rodičovských práv otca k maloletej, nie je v dôsledku iných prebiehajúcich konaní taká ťaživá, ako to tvrdia sťažovateľky. Skutočnosť, že súd v napadnutom konaní podľa sťažovateľiek spôsobuje prieťahy, nemá podstatný vplyv na možnosť riadneho výkonu rodičovských práv a povinností sťažovateľky, ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti a ktorá realizuje svoje rodičovské práva a povinnosti ako preferenčný rodič.

17. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup mestského súdu v napadnutom konaní. Úvodná fáza napadnutého konania, ktorú možno hodnotiť ako neefektívnu činnosť mestského súdu, bola poznačená ustáľovaním otázky miestnej príslušnosti. Tento proces bol zavŕšený až nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 464/2023 z 29. februára 2024, ktorým bolo vyhovené ústavnej sťažnosti otca podanej proti uzneseniu o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Lučenec. V apríli 2024 bol preto spis opäť postúpený mestskému súde. Obdobne v súvisiacom konaní sp. zn. 40P/76/2024, ktoré začalo na návrh matky na Okresnom súde Lučenec, bol spis postúpený mestskému súde v júni 2024. Mestský súd po postúpení veci konal v zásade plynulo, keď po ustanovení kolízneho opatrovníka maloletej (v apríli 2024) a po vyjadrení účastníkov (v máji 2024) v novembri 2024 vykonal pojednávanie a nariadil znalecké dokazovanie. Ani zdĺhavé znalecké dokazovanie, ktoré bolo zapríčinené nesúčinným správaním otca, nemožno pripísať na vrub súdu, keďže súd opakovane vyzýval otca na spoluprácu so znalcom aj pod hrozbou uloženia poriadkových opatrení a uložil mu aj pokutu. Po doručení znaleckého posudku v decembri

2025 a po vyjadrení účastníkov je aktuálne vo veci nariadené pojednávanie. Aj keď formálne došlo k spojeniu vecí až v marci 2026, vzhľadom na predmet oboch konaní prebiehajúcich v totožnej rodinnoprávnej veci možno konštatovať ich vzájomnú previazanosť, z čoho vyplýva záver, že odstraňovaním právnej neistoty v konaní sp. zn. 40P/76/2024 (napr. nariadením znaleckého dokazovania) mestský súd odstraňuje súčasne právnu neistotu sťažovateľiek v napadnutom konaní.

18. S poukazom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania pred mestským súdom s prihliadnutím na jeho skutkovú zložitosť a jeho význam pre sťažovateľky nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné len na jej základe konštatovať porušenie označených práv sťažovateľiek. V okolnostiach danej veci ústavný súd nezistil zásah do označených práv sťažovateľiek, preto ústavnej sťažnosti nevyhovel.

19. Keďže ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel, ďalšími návrhmi sťažovateľiek sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu